

Larvik
kommune

Kommunalt forebyggingsprogram for barn og unge

Plan Larvik kommune 2026

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse.....	3
1. Innledning.....	4
2. Beskrivelse av kommunens utfordringsbilde. mål og medvirkning.....	4
3. Innsatser og tiltak for perioden med fremdriftsplan.....	6
4. Budsjet.....	6

1. Bakgrunn

I statsbudsjettet for 2026 ble det bevilget om lag 520 mill. kroner til en tverrsektoriell tilskuddsordning for kommunens forebyggende arbeid for barn og unge. Dette ble gjort gjennom å samle flere øremerkede tilskudd til en overordnet tilskuddsordning - Kommunalt forebyggingsprogram. Larvik kommune søkte om å delta i ordningen i april 2024, og fikk 20.5.2026 tildelt tilskudd på kr. 4 440 000,- for inneværende år. Tilskuddsordningens regelverk sier at kommunen innen 4 mnd etter innvilget tilskudd må sende Buf.dir en plan for tilskuddsperioden.

Om tilskuddsordningen : Kommunalt forebyggingsprogram er en tverrsektoriell tilskuddsordningen med mål om å bidra til gode oppvekstvilkår og å motvirke utenforskap blant barn og unge (0-24 år). Ordningen skal stimulere til målrettet innsats på tvers av sektorer og tjenestoområder, og skal også bidra til å utjevne sosiale forskjeller blant barn og unge. Tiltakene skal ha utsatte barn og unge som en del av målgruppen, og skal samtidig bidra til en styrket forebyggende innsats gjennom universelle tiltak rettet mot alle barn og unge. Tiltakene kan derfor være både universelle og målrettet. Ordningen kan ikke benyttes til individuelle vedtaksbaserte tjenester, tiltak og innsatser som ikke faller inn under noen av ordningens delmål eller til avskrivninger. Ordningen har til hensikt å gi kommunen større frihet til å prioritere tiltak ut ifra lokale behov. Kommunalt forebyggingsprogram har to delmål:

1. **Tilhørighet, deltakelse og god helse** - Barn og unge har god helse og opplever tilhørighet og deltar i barnehage, utdanning, arbeidsliv, nærmiljø og fritidsaktiviteter.
2. **Tidlig og helhetlig innsats** - Barn, unge og deres familier med behov for hjelp fanges opp tidlig og får helhetlig, tilpasset og samordnet oppfølging gjennom kommunens tjenester og tilbud.

Tilskuddet fordeles mellom kommunene som søker etter følgende kriterier:

Antall barn og unge (0-24 år). 70 prosent vekting

Antall barn og unge (0-17 år) i en husholdning med vedvarende lavinntekt, 30 % vekting

2. Beskrivelse av kommunens utfordringsbilde, mål og medvirkning

2.1. Kommunens utfordringsbilde

2.1.1 Mental helse og livskvalitet

En betydelig andel av barn og unge i Larvik rapporterer om utfordringer knyttet til psykisk helse. Tall fra Ungdata-undersøkelser viser at utbredelsen av psykiske plager – som tristhet, anspenthet, ensomhet og en følelse av at hverdagen er et "slit" – er høyere i Larvik enn

landsgjennomsnittet. Dette presset og opplevelsen av håpløshet knyttet til fremtiden har konsekvenser som strekker seg utover ungdomstiden, noe som gjenspeiles i statistikken over unge uføre i kommunen. Det er et kritisk behov for forebyggende tiltak som styrker den psykiske helsekompetansen og mestringsfølelsen hos barn og unge.

2.1.2. Sosioøkonomiske faktorer

Larvik har en høyere andel barn som vokser opp i husholdninger med vedvarende lavinntekt sammenlignet med landsgjennomsnittet. Sosioøkonomiske forskjeller er en av de viktigste driverne for ulikhet i helse, utdanning og fremtidsmuligheter. Barn i slike familier er mer sårbare for utenforskap, da økonomiske rammer legger begrensninger på deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter, utstyr og sosiale arenaer. Å utjevne disse forskjellene gjennom målrettet innsats er avgjørende for å sikre like muligheter for alle barn, uavhengig av familiens økonomiske situasjon.

2.1.3. Utdanning og arbeid

En velfungerende skolegang er den viktigste beskyttelsesfaktoren mot utenforskap. I Larvik ser vi utfordringer med akademisk mestring, særlig knyttet til regneferdigheter, samt en bekymringsfull utvikling i skolefravær. Når elever faller ut av det ordinære løpet, øker risikoen for at de ikke fullfører videregående opplæring, noe som igjen gjør veien til arbeidslivet vanskeligere. Utfordringen med unge i alderen 15–29 år som står helt utenfor arbeid og utdanning (utenforskap), krever en koordinert innsats mellom skole, NAV og andre relevante oppfølgningstjenester for å sikre en god overgang til arbeidslivet.

2.1.4. Tjenestetilgang og samhandling

Mange barn, unge og familier opplever at kommunens hjelpeapparat er preget av en silo-organisering. Dette betyr at tjenestene fremstår som fragmenterte, der hver instans har ansvar for sin del, men hvor helheten mangler. Dette gjør det vanskelig for brukerne å navigere i tilbudene, og det oppstår fare for at nødvendig informasjon ikke deles, eller at tidlig innsats uteblir. Det er et kritisk behov for mer helhetlig samhandling og lettere tilgang til lavterskeltilbud som fanger opp utfordringer før de eskalerer.

2.1.5. Fritid og møteplasser

Deltakelse i organiserte og uorganiserte fritidsaktiviteter er en viktig arena for sosial inkludering, mestring og utvikling av nettverk. Larvik opplever en nedgang i deltakelsen på fritidsaktiviteter, kombinert med en mangel på relevante og åpne møteplasser hvor unge kan samles. Mangel på slike arenaer forsterker følelsen av ensomhet, spesielt for de som ikke er

en del av tradisjonelle idretts- eller kulturmiljøer. Utvikling av trygge og attraktive møteplasser er derfor en nødvendig forebyggingsstrategi.

2.1.6. Integrering og rus

Larvik preges av en sammensatt demografi der bosetting av flyktninger og innvandrere setter press på de kommunale tjenestene. Det er behov for sterkere samhandling for å sikre god integrering og forebygge utenforskap og uro blant unge med innvandrerbakgrunn. Samtidig ser vi en økende bekymring for utfordringer knyttet til rus, vold og de negative sidene ved den digitale hverdagen. Disse faktorene krever årvåke tjenester som raskt kan identifisere risikoadferd og tilby tett oppfølging i nært samarbeid med hjem og nærmiljø.

2.2. Kommunens mål med Kommunalt forebyggingsprogram 2026

Hovedmålet for Larvik kommunes forebyggingsprogram 2026 er å sikre gode oppvekstvilkår for alle barn og unge (0–24 år) og forebygge utenforskap. Dette skal oppnås gjennom to strategiske hovedspor:

Kommunen skal bidra til at barn og unge opplever tilhørighet og mestring på alle livets arenaer. Vi skal aktivt fremme god psykisk helse og sikre at alle har mulighet til å delta i barnehage, skole, arbeidsliv og organiserte fritidsaktiviteter, uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn.

Kommunen skal bryte ned "silo-organisering" og sikre at barn, unge og deres familier fanges opp tidlig og viskal utvikle et helhetlig tjenestetilbud der samhandling mellom sektorer (som skole, helse, NAV og barnevern) er sømløs, koordinert og lett tilgjengelig, slik at hjelpen settes inn før utfordringer eskalerer.

2.3. Medvirkning i kommunen

Brukermedvirkning og systematisk erfaringsoppsamling står sentralt i utviklingen og gjennomføringen av det kommunale forebyggingsprogrammet. For å sikre at tiltakene treffer de faktiske behovene til barn, unge og deres familier, benyttes tilbakemeldingsverktøyet FIT (Feedback Informed Treatment) i Larvikshjelpa BUF, Ung Arena, Voksenhjelpa, skolehelsetjenesten og øvrige deler av Barne- og familietjenester som er under opplæring. I tillegg legges det til rette for målrettede medvirkningsarenaer og lavterskeltilbud som ROM UNG, FamilieRom samt ROM for pårørende til psykisk helse og rus. Disse arenaene gir rom for dialog, støtte og erfaringsutveksling tilpasset den enkelte målgruppe. Barn og unges egne stemmer integreres direkte i beslutningsprosessene gjennom etablerte medvirkningsorganer som Brukerutvalget, Ungdomsrådet, Ungdomspanel Ung Arena og prosjektene Call to action og Ungdomsstemmen 2026. Dette sikrer at målgruppens egne perspektiver og prioriteringer former kommunens forebyggende arbeid.

3. Innsatser og tiltak for perioden med fremdriftsplan

3.1. Kommunens prioriteringer

Kommunen skal opprettholde og styrke det forebyggende arbeidet gjennom 'De 1000 første dagene'. Selv om øremerkede midler er fjernet, opprettholder kommunen sin økonomiske ramme til jordmor- og helsesykepleiertjenesten.

3.2. Innsatsområder og tiltak

3.2.1. 1000 første dager -

Tidlig innsats i form av tett oppfølging av jordmor og helsesykepleier, som kartlegger risiko- og beskyttelsesfaktorer, og som raskt kobler inn ergo- eller fysioterapeut, psykolog eller andre ved behov, forebygger strev/skjevutvikling hos barnet og familien blant annet via fødsels- og foreldreforberedende kurs, grupper for gravide, foreldreveiledningskurs og sikring av overgang mellom hjem og barnehage.

3.2.2. Livsmestring og Psykisk helse i skolehelsetjenesten -

Styrking av helsesykepleiernes arbeid med undervisning og samtaler rundt psykisk helse og selvmordforebygging i skolen. Tilbakemeldinger og erfaringer viser også et behov for mer og bedre informasjon til foreldre og pårørende. Kompetanseheving, ferdighetstrening, samhandling med barnehage og skole og økt prioritering blir viktige tiltak i dette innsatsområdet.

3.2.3 Larvikshjelpa 0-100

Det er etablert lavterskeltjenester, rus og psykisk helse for alle aldersgrupper; Larvikshjelpa barn, unge og familie 0-13 år, Ung arena 13-24 år og Larvikshjelpa 18 +. Alle tre tjenestene leverer sine tjenester i tråd med "Hjelp som hjelper" prinsipper; Lett tilgjengelige tjenester for alle,

1. En grunnforståelse basert på en helhetlig forståelse av mennesker fra en humanistisk tankegang og vektlegger sosiale og relasjonelle tilnærminger.
2. Den som oppsøker hjelp er den viktigste personen i sin egen endringsprosess og hjelperen er en fasilitator.
3. Systematiske tilbakemeldinger via tilbakemeldingsverktøyet FIT benyttes for å finne ut om hjelpen faktisk hjelper og hvordan innbyggerne opplever samarbeidet.
4. Innholdet i en Hjelp som hjelper tjenesten er aldri ferdig utviklet, men endrer seg hele tiden basert på tilbakemeldingene. Tjenesten arbeider kontinuerlig med å utvikle de ansatte og tjenesten som helhet basert på tilbakemeldingene.

Tiltak under dette satsningsområdet handler om styrking av kompetanse på tilbakemeldingsverktøyet FIT og tilhørende veiledningsform; Krakken. I tillegg er det behov for noen tilrettelegginger av lokaler og innkjøp av utstyr til lokaler for

gruppeaktiviteter som kan eies og drives på tvers av de tre tjenestene , som for tiden er organisert i tre ulike tjenestekområder.

3.2.4 Barnehagen som kraftsenter

Som en pilot i ett nærmiljø tester vi nå ut en samhandlingsmodell i to barnehager, inspirert av de gode erfaringene fra Brundalen barnehage i Trondheim. Formålet er å skape en barnehagebasert arena for tverrsektoriell samhandling som forebygger utenforskap og sikrer "hjelp som hjelper". Ved å bruke barnehagen som base når vi familiene der de er, og kan gi støtte som treffer hverdagen umiddelbart. Det tverrfaglige teamet vil ha barnehagen som base. Ved å ha faste treffpunkt mellom barnehage, NAV, Larvikshjelpen, PPT, Helsetjenester og Barnevern, kan vi raskt vurdere hvilke familier som har behov for økonomiske og materielle tiltak, og sikre at tildelingen skjer som ledd i en helhetlig oppfølgingsplan.

4. Budsjett

4.1. Kommunens tildeling i Kommunalt forebyggingsprogram for 2026 er kr. 4 440 010,- .

	1000 første dager - Helsestasjonsprogrammet	Livsmestring og Psykisk helse i Skolehelsetjenesten	Larvikshjelpa 0-100 - Felles aktiviteter for barn og foreldre	Barnehagen som kraftsenter
Lønn og godtgjørelse	2 000 000,-	2 000 000,-		200 000,-
Innkjøp av utstyr			200 000,-	
Arrangementer, møter og konferanser			40 010,-	
Lokaler				
Andre administrative kostnader				
Andre kostnader (spesifisert under)				

Totale utgifter	2 000 000,-	2 000 000,-	240 010,-	200 000 ,-
Differanse mellom tilskuddsbeløp og planlagte utgifter	0,-	0,-	0,-	0,-

Faktaboks